

Monumentnummer*: 511262

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 november 1998
Kadaster deel/nr 82838/57

Woonplaats* Laren
Gemeente* Laren
Provincie* Noord-Holland

Locatiennaam Laren
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Blaricum	A			3059
Laren Noord-Holland	E			1113
Laren Noord-Holland	E			1114
Laren Noord-Holland	E			1130
Laren Noord-Holland	E			810
Blaricum	A			3058
Laren Noord-Holland	E			985
Laren Noord-Holland	E			1073
Laren Noord-Holland	E			1072
Laren Noord-Holland	E			378
Laren Noord-Holland	E			1131
Laren Noord-Holland	E			88

Omschrijving**

Omschrijving HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. Het huis Larenberg wordt omringd door een park in landschapsstijl, dat dateert uit het midden van de jaren '30 van de 19de eeuw. De historische parkaanleg van Larenberg bezit voor een deel een hiërarchische compositie, waarbij het huis is gelegen te midden van een landschappelijke aanleg, die in hoofdlijnen nog dezelfde is, zoals deze door

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

P. J. Lutgers in 1853 werd getekend. Gezien de combinatie van buitenhuis met landbouwgronden, die vrijwel tot aan het huis doorliepen, en de aanwezigheid van een nu vrijwel onherkenbaar verbouwde Zwitserse boerderij aan de Paviljoensweg, kan Larenberg worden aangemerkt worden als een 'ferme ornée'. De op de helling gelegen weiden vervangen sinds het eind van de vorige eeuw de oorspronkelijke akkers. Voor de compositie van de aanleg speelde de positie van het hoger gelegen buitenhuis en de gezichten vanuit het huis op de omgeving en het veel lager gelegen Laren een belangrijke rol. Om het gezicht op het dorp Laren vrij te houden, ligt op een lager gelegen perceel een servituut, die het bouwen op dit perceel verbiedt. Het gezicht is in de loop van de tijd verengd tot het deel evenwijdig aan de Naarderstraat. De oorspronkelijke vloeiende overgang tussen huis en landbouwgronden is enigszins verstoord doordat men bij de verbouwing van het landhuis een terras en een vijver in Neo-Barok-stijl heeft aangelegd, waarvoor het terrein direct voor het huis enigszins diende te worden afgevlakt. In recente tijd is op de scheiding van de tuin en de bovenste weide een Aha aangebracht, die niet bij de bescherming wordt betrokken. Het bovenste weiland is aan zijde van de Naarderstraat deels afgeschermd, met dien verstande dat er doorzichten op het huis waren vrijgelaten, die in recente tijd zijn dichtgegroeid. Ook aan de andere zijde van het huis is het bovenste weiland deels met bomen en een dichte onderbegroeiing afgescheiden. In de rand heeft men rond 1900 het theehuis geplaatst. Om het bovenste weiland voert een wandelpad, dat gezien vanaf het weiland plaatselijk wordt afgeschermd door boomgroepen en solitaires. Ter hoogte van de dienstwoning buigt het pad af naar het noordoosten en zet zich in de bosrand aan de noordoostzijde voort. Vanaf de 'wandeling' heeft men doorzichten op het bovenste weiland en op het huis. Door middel van boomgroepen heeft men in de vorige eeuw het zicht op het paviljoen afgeschermd. De boomgroepen werden voorzien van een onderbegroeiing, waarin ten oosten van huis een witgeschilderd, waarschijnlijk uit de tweede helft van de 19de eeuw daterend beeld van de godin Diana op een bakstenen piedestal staat. Het beeld verkeert in een slechte toestand. Aan de zuidoostzijde sluit hierop een tweede weiland aan, dat van de Naarderstraat wordt afgescheiden door een vrij dichte beplanting die de dienstwoning vanuit het huis aan het oog onttrekt.

Dit weiland wordt aan de zuidoostzijde begrensd door de bij de buitenplaats behorende weg, die aansloot op een weg naar het voormalige hotel Paviljoen Larenberg. Dit niet openbare gedeelte van de Paviljoensweg is nu aan het verkeer onttrokken.

Ook om dit tweede weiland voert een wandeling, die niet overal het oude verloop heeft behouden. Ten zuidwesten van het buitenhuis bevindt zich de toegang die wordt geflankeerd door hardstenen hekpijlers. De oprijlaan die hier aanvangt vormt voor het huis een ovaal.

De westelijke hoek van de buitenplaats wordt ingenomen door een oudere gemengde beplanting met eiken en beuken aan de rand en een jongere beplanting in het midden. Deze jonge beplanting is gelegen op de plaats waar rond 1900 in het bos nog een open plek was uitgespaard. Deze ronde plek was de top van de heuvel. In de buitenste randbeplanting is een slingerend wandelpad opgenomen. Aan de noordzijde sluit hier de moestuin aan, die omgeven is door een betonnen schutting, met aan de zuidzijde een bakstenen 19de-eeuwse tuinmuur. Aan de westzijde is een gepleisterde bakstenen schuur gesitueerd. Voor dit gebouw is een rechthoekige drenkbak gelegen. Ten oosten daarvan bevinden zich de verwarmde kassen. De noordzijde van het terrein, begrensd door de Julianalaan en de Leemzeulder, wordt ingenomen door een gemengd bos waardoor een rondgaande 'wandeling' voert. In dit bosdeel is aan het eind van de vorige eeuw een uitgediepte miniatuurvallei aangelegd, die de bezoeker het gevoel diende te geven in een geaccidenteerd landschap te vertoeven. Andere elementen zijn een verhoogd pad of 'beltwalk' en een op een verhoogd pad gesitueerde berceau. Ten oosten van het huis heeft men waarschijnlijk aan het eind van de vorige eeuw een geaccidenteerd terrein aangelegd met 'bergweiden' waarop respectievelijk een solitaire Amerikaanse eik en een sequiadendron giganteum is geplaatst.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De tuin- en parkaanleg is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als historisch-functioneel onderdeel van de buitenplaats Larenberg.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument